

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 179/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. JUDr. Bohumila Hustáka**, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Er 6000/2013 a jeho uzneseníu z 19. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. januára 2022 domáhal vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Er 6000/2013 (ďalej len „napadnutý postup“) a jeho uznesením z 19. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ tiež navrhoval zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ ďalej žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 200 eur a náhradu trov konania v sume 492,31 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe poverenia okresného súdu z 9. apríla 2013 sťažovateľ ako súdny exekútor na základe návrhu oprávneného vykonával exekúciu

na vymozenie sumy 69,99 eur s prislušenstvom. Exekucnym titulom bol vykonatelny rozsudok okresneho sudu c. k. 37 C 198/2009-33 zo 7. decembra 2009 v spojeni s opravnym uznesenim c. k. 37 C 198/2009-46 zo 16. januara 2014.

3. Podanim z 20. decembra 2019 srazovatel oznamil okresnemu sudu, ze po dohode s opravnym ziada rozhodnut o zastaveni označenych exekucnych konani bez rozhodnutia o trovach exekucie. Navrh opravného z 11. decembra 2019 na zastavenie (aj tejto) exekucie spolu s dohodou o spoločnom postupe s opravnym boli súčasťou podania. V dohode sa opravný zaviazal, že za každú exekúciu, ktorá nebola skončená pre nemajetnosť povinného (spolu 394 prípadov), bude súdnemu exekútorovi poskytnutá paušálna odmena v sume 39 eur bez dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (odmena spolu činila sumu 15 366 eur)]. Podľa tejto dohody odmena je konečná a jej vyplatením sa sťažovateľ vzdal nároku na náhradu akýchkoľvek ďalších trov tých exekúcií, pri ktorých bol na príslušných súdoch podaný návrh. Ak by v niektorej exekúcii (ich zoznam je v prílohe 1 dohody) bolo vydané uznesenie o jej zastavení, ktorým by boli súdnemu exekútorovi priznané vyššie trov exekucie, ako je suma uvedená v dohode, sťažovateľ si nebude uplatňovať vyššiu sumu ako 39 eur bez DPH.

4. Okresný súd nerozhodol o návrhu opravného na zastavenie tejto exekucie a napadnutým uznesením určil, že došlo k zastaveniu starej exekucie (výrok I). Zároveň okresný súd rozhodol, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu trov exekucie (výrok II).

5. Okresný súd uviedol, že v tejto exekúcii uplynula rozhodná doba a zároveň nejde o výnimku v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekucnych konani a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekucnych konani“). Zároveň neexistuje dôvod, pre ktorý by malo dôjsť k predĺženiu rozhodnej doby na základe dôvodov v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona o ukončení niektorých exekucnych konani. Výnimka podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekucnych konani sa logicky nemôže aplikovať v prípade návrhu opravného na zastavenie exekucie. Ak aj opravný žiada o zastavenie exekucie, použitie výnimky by viedlo k úplne nelogickému záveru. Výklad *ad absurdum* je potrebné vždy odmietnuť. V tejto veci dňom nadobudnutia účinnosti zákona o ukončení niektorých exekucnych konani došlo *ex lege* k zastaveniu starej exekucie, pretože tento zákon je vo vzťahu k Exekucnému poriadku zákonom *lex specialis*. V prípade kumulácie dôvodov na zastavenie starej exekucie podľa Exekucného poriadku a zákona o ukončení niektorých exekucnych konani platí, že ak existoval dôvod na zastavenie exekucie vyplývajúci z § 57 ods. 1 Exekucného poriadku a nadobudnutím účinnosti zákona o ukončení niektorých exekucnych konani vznikol dôvod na zastavenie starej exekucie alebo tento dôvod vznikol po nadobudnutí účinnosti zákona o ukončení niektorých exekucnych konani a k uvedenému okamihu nebolo rozhodnuté o zastavení exekucného konania, stará exekucia sa zastavuje *ex lege* podľa zákona o ukončení niektorých exekucnych konani. Zároveň okresný súd nepovažoval za preukázané, že by sťažovateľ doručil opravnému upovedomenie o zastavení starej exekucie v lehote 180 dní od nadobudnutia účinnosti zákona o ukončení niektorých exekucnych konani. Z tohto dôvodu okresný súd rozhodol tak, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu paušálnych trov podľa § 6 ods. 4 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekucnych konani.

II. Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ postúpil okresnému súdu návrh oprávneného na zastavenie tejto exekúcie, o ktorom nebolo vôbec rozhodnuté, čo sťažovateľ považuje za svojvoľné a arbitrárne. Podľa názoru sťažovateľa došlo zo strany okresného súdu k odklonu od zákonných ustanovení. V zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní rozhodná doba podľa § 3 neuplynie skôr ako 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu, ak súd ku dňu, keď sa má stará exekúcia zastaviť, rozhoduje o zastavení starej exekúcie. V zákone ani v dôvodovej správe k nemu nie je uvedené, že by malo ísť o návrh na zastavenie exekúcie zo strany povinného.

7. Okresný súd preto *„svojvoľne a v rozpore so zákonom uplatnil reštriktívny výklad citovaného zákonného ustanovenia, napriek tomu, že môže konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“*. Okresný súd len minimálne zaujal stanovisko k podanému návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, pričom v tejto časti odôvodnenie rozhodnutia je chabé a nepresvedčivé. Sťažovateľ dodal, že ak by sa mal zákon o ukončení niektorých exekučných konaní aplikovať tak, ako to uvádza Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, takýto postup by bol nelogický. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní by bolo nadbytočné, keďže v tomto prípade by k predĺženiu rozhodnej doby nedochádzalo nikdy a exekúcia by sa vždy musela zastaviť podľa tohto zákona. Sťažovateľovi *„preto nie je zrejmé, z akého dôvodu by zákonodarca takéto ustanovenie vôbec zakotvoval, keď by bolo v praxi nevyužiteľné. Takýto postup je nelogický.“*. Sťažovateľ sa domnieva, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie vykazuje také vady, ktoré majú za následok zásah do jeho ústavou garantovaných práv. Podľa sťažovateľa *„platí, že ust. § 4 Zo UNEK sa uplatní vtedy ak bol návrh na konanie a rozhodovanie podľa odseku 2 písm. a) až g) podaný pred zastavením starej exekúcie podľa ustanovení zákona. Čo bol jednoznačne aj tento prípad, keďže návrh na zastavenie exekúcie bol podaný ešte pred účinnosťou Zo UNEK.“*.

8. Sťažovateľ tiež zastáva názor, že konaním okresného súdu došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania ako základnej zásady civilného procesu, pretože o paušálnych trovách exekúcie rozhodoval priamo sudca okresného súdu. Rozhodnutie sudcu o nepriznaní trov exekúcie sťažovateľovi malo za následok odňatie možnosti podať opravný prostriedok proti napadnutému uzneseniu, keďže odvolanie nie je prípustné. Ak vo veci priznania trov exekúcie rozhoduje vyšší súdny úradník, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť podľa § 239 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo výroku o priznaní trov exekúcie sa priamo vyčíslila aj výška trov, čo je zásadne v kompetencii vyššieho súdneho úradníka.

9. Vo vzťahu k porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ konštatoval, že ak by okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie na návrh oprávneného podľa § 57 písm. h) Exekučného poriadku, mal by nárok na trovy exekúcie podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Okresný súd nelogicky prenáša vinu na sťažovateľa, že mal vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Na takýto postup zo strany sťažovateľa nebol žiadny dôvod, keďže po nadobudnutí účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní okresný súd naďalej rozhodoval o danom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie. Z uvedeného dôvodu neboli preto

splnené podmienky, aby sťažovateľ vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Sťažovateľ neporušil žiadnu svoju povinnosť a čakal na rozhodnutie okresného súdu o danom návrhu oprávneného na zastavenie tejto exekúcie. V konečnom dôsledku bol sankcionovaný, že nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, a preto mu nebola priznaná ani náhrada paušálnych trov exekúcie, čím došlo aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv.

10. K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ uviedol, že súd o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie nerozhodol do doručenia ústavnej sťažnosti, a preto možno v tejto veci konštatovať existenciu zbytočných prietáhov

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.A. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom okresného súdu a výrokom I napadnutého uznesenia:

12. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietat porušenie svojich základných práv a v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (napr. II. ÚS 3/05, II. ÚS 90/2012).

13. Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva Exekučný poriadok, ktorý v § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, ktorej vykonávanie je výkonom verejnej moci, postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci (špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie) na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. súdnu moc. Ak súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je preto pri výkone zverenej štátnej moci povinný rešpektovať a dbať na základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú

štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi.

14. Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

15. Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní má postavenie *lex specialis* k Exekučnému poriadku a ustanovuje najmä jednotlivé dôvody na zastavenie exekúcií začatých pred 1. aprílom 2017 a vedených podľa Exekučného poriadku (§ 2 ods. 1) spolu s uvedením jednotlivých výnimiek (§ 2 ods. 2 a § 4). Zároveň zákon o ukončení niektorých exekučných konaní upravuje špecifický postup súdneho exekútora týkajúci sa vydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie (§ 5), trovy starej exekúcie (§ 6), opravný prostriedok proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie (§ 7 ods. 1) a rozhodovanie o ňom okresným súdom (§ 7 ods. 2 a 3), prípadne postup okresného súdu v prípade nesplnenia povinností súdnym exekútorom (§ 8 ods. 2). V ostatných otázkach neupravených zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní sa použije Exekučný poriadok ako *lex generalis*, t. j. aj v prípade § 37 ods. 1 Exekučného poriadku.

16. V zmysle aplikovateľného ustanovenia § 37 ods. 1 Exekučného poriadku súdny exekútor je účastníkom konania, len ak súd rozhoduje o trovách exekúcie. Vo vzťahu k výroku I napadnutého uznesenia (výrok o určení, že došlo k zastaveniu starej exekúcie) sťažovateľ ako súdny exekútor nemal postavenie účastníka konania, a preto nemá v tejto časti aktívnu legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti, keďže v tomto prípade nie je súdny exekútor nositeľom žiadnych základných práv (mutatis mutandis II. ÚS 113/02, I. ÚS 343/09, II. ÚS 245/2011).

17. V zmysle platnej právnej úpravy je sťažovateľ ako súdny exekútor oprávnený podať ústavnú sťažnosť len proti výroku uznesenia všeobecného súdu, ktorý sa ho bezprostredne týka, resp. ktorým sa rozhoduje o jeho právach za predchádzajúceho využitia sťažnosti ako prostriedku procesnej obrany, ak je prípustná proti tomuto výroku všeobecného súdu. Inými slovami, v prípade napadnutého uznesenia len proti výroku o trovách exekúcie.

18. Tento právny záver ústavného súdu zvyrazňuje aj skutočnosť, že ani prípadné zrušenie napadnutého uznesenia ústavným súdom z dôvodu aplikácie zákona o ukončení niektorých exekučných konaní namiesto Exekučného poriadku by pre sťažovateľa neprinieslo priaznivejšie rozhodnutie o trovách exekúcie, pretože si ich neuplatnil (bližšie k tomu bod 3). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie sa zásadne nezrušuje preto, aby sa formálne zopakoval proces, ak výsledok konania nemôže priniesť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie (m. m. III. ÚS 246/2018, III. ÚS 152/2019).

19. Keďže porušenie v bode 1 označených práv výrokom I napadnutého uznesenia namietala osoba odlišná od účastníka konania, ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

III.B. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu a výrokom II napadnutého uznesenia:

20. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

21. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)], resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

22. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

23. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojoľli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

24. Za situácie, že okresný súd určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, bol preto povinný postupovať podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní pri rozhodovaní o trovách exekúcie súdnemu exekútorovi.

25. Ustanovenie § 5 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní upravuje obligatórne náležitosti upovedomenia o zastavení starej exekúcie, ktorých súčasťou je aj výzva na úhradu paušálnych trov exekúcie, ak si ich súdny exekútor uplatňuje. V rámci nej sa teda zhmotňuje

zákonný nárok súdneho exekútora na paušálne trovy exekúcie a táto sa stáva následne exekučným titulom [§ 6 ods. 3 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní]. Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní explicitne v § 5 ods. 3 upravuje lehoty pre súdnych exekútorov, v akých majú zaslať dané upovedomenie oprávneným vo vzťahu k exekúciám, na ktoré sa vzťahuje daný zákon. Následne v § 6 ods. 4 upravuje sankciu spojenú s porušením tejto povinnosti, t. j. súdny exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie.

26. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že vzhľadom na návrh oprávneného na zastavenie tejto exekúcie podaný ešte pred účinnosťou zákona o ukončení niektorých exekučných konaní sťažovateľ očakával zastavenie tejto exekúcie podľa Exekučného poriadku, a preto nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, na ktorého vydanie neboli naplnené podmienky.

27. V konečnom dôsledku sa ale okresný súd nestotožnil s jeho názorom a nezastavil túto exekúciu podľa Exekučného poriadku, ale podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní z dôvodov uvedených v bode 5. Z tohto dôvodu okresný súd postupoval podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, keďže v zákonnej lehote sťažovateľ nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, čím nesplnil zákonné podmienky na priznanie paušálnych trov (prijaté alebo vymožené plnenie, ktoré si súdny exekútor oprávnene ponechal, je tiež súčasťou trov starej exekúcie). Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní zároveň neupravuje iný spôsob, ktorým by umožňoval okresnému súdu priznať súdnemu exekútorovi nárok na náhradu paušálnych trov exekúcie bez vydania daného upovedomenia spolu s výzvou na úhradu paušálnych trov exekúcie v zákonnej lehote. Právny záver okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu paušálnych trov exekúcie, podľa názoru ústavného súdu preto nie je arbitrárny či zjavne neodôvodnený, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

28. Sťažovateľ tvrdí, že bol sankcionovaný kvôli nevydaniu upovedomenia o zastavení starej exekúcie, keďže mu nebola priznaná ani náhrada paušálnych trov exekúcie. Tým malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na protirečivé tvrdenia sťažovateľa. V podaní z 20. decembra 2019 si sťažovateľ neuplatnil trovy exekúcie, preto aj keby okresný súd zastavil exekúciu podľa Exekučného poriadku, nerozhodol by inak o trovách exekúcie (teda rozhodol by o nepriznaní trov exekúcie). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si neuplatnil trovy exekúcie v tejto veci zrejme z dôvodu uzatvorenia dohody medzi ním a oprávneným. Na základe tejto dohody bol oprávnený zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi za každú exekúciu, v ktorej bola zistená nemajetnosť povinného, paušálnu odmenu v sume 39 eur bez DPH, ktorá bola vyššia ako paušálne trovy starej exekúcie uvedené v § 6 ods. 1 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní (suma 35 eur bez DPH).

29. Sťažovateľ tiež namietal, že vo veci rozhodol priamo sudca, v čom videl porušenie princípu dvojinštančnosti konania. Ústavný súd v tomto kontexte uvádza, že podľa § 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov v civilnom procese vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom. Z § 10 ods. 2 zákona o ukončení

niektorých exekučných konaní vyplýva, že podľa § 7 ods. 3 a § 8 ods. 2 koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu vyšší súdny úradník, proti ktorého rozhodnutiu je prípustná sťažnosť. Ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľovi, že v tejto veci nielen o paušálnych trovách exekúcie mal rozhodnúť vyšší súdny úradník. Následne by mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť proti výroku o trovách exekúcie, o ktorej by rozhodoval sudca okresného súdu.

30. Aj pre prípad, že okresný súd pri rozhodovaní o trovách exekúcie nebol správne obsadený, je potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie zákona orgánom verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 317/2019). Ústavný súd totiž posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06) a ústavnej sťažnosti vyhovie zásadne iba vtedy, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Inými slovami, ústavný súd nevyhovie ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou zaručeného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

31. V tejto súvislosti možno poukázať aj na § 262 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ústavný súd v uznesení č. k. PL. ÚS 10/2019-11 z 30. januára 2019 uviedol, že toto ustanovenie nemožno vykladať príliš formalisticky. Nemožno totiž *a priori* vylúčiť, že by o výške náhrady trov konania nemohol rozhodnúť aj sudca. Môže to vyplývať napríklad z personálneho obsadenia okresného súdu, keď na súde nebude pôsobiť žiadny vyšší súdny úradník, alebo v prípade, že sa poverenie na rozhodovanie o výške náhrady trov konkrétnemu vyššiemu súdnemu úradníkovi neuvedie do rozvrhu práce. Napriek kogentnosti ustanovenia § 262 ods. 2 CSP takéto rozhodnutie sudcu spĺňa všetky atribúty súdneho rozhodnutia. Problém by mohol vzniknúť len v tom, že proti rozhodnutiu sudcu o výške náhrady trov konania by nebolo prípustné odvolanie (§ 357 CSP *a contrario*). Z ústavnoprávneho hľadiska ale súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ako je už uvedené, ani čl. 6 dohovoru samotné právo na odvolanie na súde vyššej inštancie negarantuje a dvojinštančnosť, ako to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986)] vyplýva, nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania.

32. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že okrem čl. 13 dohovoru, ktorý nevyžaduje konkrétnu podobu účinného prostriedku nápravy, aj čl. 6 dohovoru prioritne chráni právo na prístup k súdu (rozsudok ESLP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35), ale negarantuje právo na odvolanie na súde vyššej inštancie ako také a nezaručuje ani nejaký

osobitný druh odvolania alebo spôsob vybavovania odvolaní (rozsudok ESLP vo veci Monnell a Morris proti Spojenému kráľovstvu z 2. 3. 1987, sťažnosť č. 9562/81 a č. 9818/82, § 56; PL. ÚS 10/2019).

33. Keďže ústavný súd posúdil výrok II napadnutého uznesenia ako splňajúci ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, ktoré nie je poznačené svojvôľou alebo arbitrárnosťou, dospel k záveru, že porušenie procesných predpisov v podobe nesprávneho obsadenia okresného súdu, keď namiesto vyššieho súdneho úradníka rozhodoval sudca okresného súdu, nedosiahlo ústavnoprávny rozmer ani nezasiahlo do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

34. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

35. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.C. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom okresného súdu a výrokom II napadnutého uznesenia:

36. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že zásadne neprichádza do úvahy, aby bol všeobecný súd sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

37. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a výrokom II napadnutého uznesenia a porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho vyplýva, že tu niet takého konania označeného porušovateľa, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

38. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.D. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým uznesením:

39. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy sťažovateľ porušenie tohto základného práva žiadnym spôsobom neodôvodnil. Ústavný súd zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, listiny alebo dohovoru ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je preto zjavná úplná absencia náležitej kvalifikovanej právnej argumentácie.

40. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa aj esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019). Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

41. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že medzi označeným čl. 20 ods. 4 ústavy, ktorý upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým uznesením ani neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

III.E. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu:

42. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

43. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

44. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor

ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou EŠLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

45. Napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2021 a týmto dňom dané konanie (stará exekúcia) bolo aj právoplatne skončené (druhá veta § 8 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní). Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 3. januára 2022. Sťažovateľ sa teda domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v tejto veci namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy už netrvá, a teda bola odstránená jeho právna neistota.

46. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti tiež odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu